

Sygn. akt III KK 325/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Grzegorzcyk (przewodniczący)

SSN Dorota Rysińska (sprawozdawca)

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Anna Korzeniecka-Plewka

w sprawie **K. B. S.**

skazanego z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 24 października 2013 r.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Rejonowego w O.

z dnia 29 października 2012 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego
rozpoznania Sądowi Rejonowemu w O.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 października 2012 r. Sąd Rejonowy w O., orzekając na podstawie art. 387 § 2 k.p.k., uwzględnił wniosek obrońcy oskarżonego K. B. S. i skazał go, bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, na karę roku pozbawienia wolności za popełnienie przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art.

64 § 1 k.k., a na mocy art. 96 § 1 i 2 k.k. orzekł o jego umieszczeniu w zamkniętym zakładzie leczenia odwykowego. Sąd ponadto zaliczył na poczet kary okres zatrzymania oskarżonego oraz orzekł o kosztach sądowych.

Wyrok ten uprawomocnił się bez jego zaskarżenia.

Obecnie Prokurator Generalny zaskarżył ten wyrok kasacją wniesioną na korzyść skazanego. Zarzucił mu *„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego - art. 387 § 2 k.p.k. polegające na uwzględnieniu sprzecznego z wymogami prawa wniosku oskarżonego o skazanie go bez przeprowadzenia postępowania dowodowego i wydanie wyroku skazującego zgodnego z tym wnioskiem, co w konsekwencji doprowadziło do rażącego naruszenia prawa karnego materialnego i procesowego, tj. art. 93 k.k. w zw. z art. 96 § 1 k.k. w zw. z art. 202 § 1 i 5 k.p.k., polegającego na przyjęciu, iż zachodzą warunki do zastosowania środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia K. B. S. w zamkniętym zakładzie leczenia odwykowego przeciwalkoholowego, a więc uznaniu, że jest on uzależniony od alkoholu i zastosowanie tego środka jest niezbędne, aby zapobiec ponownemu popełnieniu przez niego czynu zabronionego związanego z tym uzależnieniem pomimo tego, że nie zasięgnięto opinii biegłego psychologa oraz nie wysłuchano ww. biegłych przed zastosowaniem tego środka.* Podnosząc taki zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w O.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym, co przy uwzględnieniu jej kierunku pozwala na jej uwzględnienie w trybie określonym w art. 535 § 5 k.p.k.

Trafnie podnosi Prokurator Generalny, przywołując stosowne judykaty Sądu Najwyższego, że nie ma wątpliwości co do tego, iż zastosowanie środka zabezpieczającego, o którym mowa w art. 96 § 1 k.k. musi być poprzedzone wypełnieniem przewidzianego w art. 93 *in fine* k.k. proceduralnego obowiązku polegającego na wysłuchaniu lekarzy psychiatrów oraz psychologa. Wymienione unormowanie ma charakter gwarancyjny, i to w odniesieniu do wszystkich środków zabezpieczających, przeto zupełnie bez znaczenia pozostaje okoliczność, czy do stosowania wymienionego na wstępie środka dochodzi z inicjatywy sądu, prokuratora,

czy też na własny wniosek oskarżonego (jego obrońcy), złożony w trybie art. 387 § 1 k.p.k. (wyroki SN: z dnia 18 grudnia 2007 r., V KK 383/07, lex nr 353347 i z dnia 7 grudnia 2011 r., VKK 349/11, lex 1095976). Rzeczą bowiem w tym, że prawidłowe orzeczenie o umieszczeniu w zamkniętym zakładzie leczenia odwykowego uwarunkowane jest dokonaniem aktualnej oceny zarówno kwestii stanu uzależnienia sprawcy, jak i stopnia prawdopodobieństwa ponownego popełnienia przez niego przestępstwa związanego z tym uzależnieniem (art. 96 § 1 k.k.). Taką zaś ocenę zapewnia właśnie realizacja wymogu określonego przepisem art. 93 k.k.

Wymóg ten pozostał poza polem uwagi orzekającego w sprawie Sądu. Wywołana w toku postępowania przygotowawczego opinia biegłych lekarzy psychiatrów, stwierdzała wprawdzie u K. S. zespół uzależnienia spowodowany alkoholem, jednak udzielała odpowiedzi tylko na zadane przez prokuratora pytania, które dotyczyły stanu poczytalności oskarżonego w dacie zarzucanego czynu oraz jego zdolności do udziału w postępowaniu. Biegli ci nie wyrazili natomiast żadnej opinii co do okoliczności wymienionych w art. 93 k.k. (art. 202 § 5 k.p.k.). W postępowaniu w ogóle nie został także przeprowadzony dowód z opinii biegłego psychologa.

W powyższej zatem sytuacji, uwzględnienie przez Sąd – za zgodą prokuratora – wniosku złożonego w trybie art. 387 § 1 k.p.k. i zaniechanie dopuszczenia dowodów z wymienionych wyżej opinii oraz wysłuchania biegłych co do przesłanek stosowania środka określonego w art. 96 § 1 k.k., stanowiło rażące naruszenie wymienionych w zarzucie kasacji przepisów prawa. Jest przy tym oczywiste, że uchybienie to mogło wywrzeć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, skoro wydano go w istocie bez ustalenia podstawowych, merytorycznych przesłanek zastosowanego nim umieszczenia w zamkniętym zakładzie leczenia odwykowego, których znaczenie wiąże się z oceną wysokiego prawdopodobieństwa popełnienia ponownego przestępstwa związanego z uzależnieniem od alkoholu (art. 96 § 1 k.k.) i niezbędnością zapobieżenia ponownemu popełnieniu przestępstwa (art. 93 k.k.). W tym kontekście bez znaczenia pozostaje fakt wydania, w dniu 22 maja 2013 r., przez biegłych psychiatrów i psychologa Oddziału Odwykowego Szpitala w C. opinii na temat postępów leczenia skazanego, umieszczonego w tym zakładzie na mocy

zaskarżonego wyroku, w dniu 14 grudnia 2012 r., (k. 243). Opinia ta w niczym nie zmienia oceny, że w sytuacji niewykonania przez Sąd omawianych wyżej obowiązków cele postępowania karnego nie zostały zrealizowane, jak wymaga art. 387 § 2 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, należało zaskarżony wyrok uchylić w całości i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, który związany będzie wyrażonymi powyżej zapatrywaniami prawnymi co do merytorycznych podstaw stosowania środka zabezpieczającego oraz co do niezbędnego sposobu procedowania sądu (art. 518 k.p.k. w zw. z art. 442 § 3 k.p.k.). Zakres orzeczenia kasatoryjnego wynika przede wszystkim z tego, że wniosek o orzeczenie środka zabezpieczającego z art. 96 § 1 k.k. był jednym z elementów wniosku oskarżonego, a wobec tego rozstrzygnięcie sądu powinno, w omawianej sytuacji, obejmować wniosek w jego całokształcie, a nie co do poszczególnych elementów, przy prawomocności wyroku w pozostałym zakresie. Sąd Rejonowy, uwzględniając kierunek wniesionej na korzyść kasacji, powinien baczyć także na treść art. 443 k.p.k., a zwłaszcza na brak możliwości podwyższenia orzeczonej dotąd kary pozbawienia wolności, również przy ewentualnym braku możliwości orzeczenia środka zabezpieczającego.